

Розділ 7.

Професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища академічного простору

Любарець В.В. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, факультет менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; v.v.lubarets@ukr.net

Літовка-Деменіна С.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та організації туристичної діяльності, Міжрегіональна Академія управління персоналом; svlitovka@ukr.net

Родіонова Н.Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності факультет менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; rodinova2010@gmail.com

Вперше науково обґрунтовано теоретичні та практичні засади професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища. Переверено систему професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища, яка спрямована на формування генерації, здатної відповідально здійснювати управлінську, науково-дослідницьку, проектно-пошукову, організаційно-планувальну, консультативно-дорадчу, технологічно-регламентувальну, експертно-аудиторську, психолого-педагогічну та квалітологічну просвітницьку діяльність на різних рівнях управління в галузі 02 «Культура і мистецтво»; утворюється упорядкованою єдністю об'єктивно взаємопов'язаних і взаємообумовлених синергетичної взаємодії структурних блоків цільового, науково-методичного змістовно-формувального та результативного контентів і виявлено організаційно-педагогічні умови (синтез інтегрованого сходження взаємопов'язаних елементів електронного середовища для кожного етапу професійної підготовки майбутніх менеджерів; конативність професійних мотивів аксіоматики майбутньої управлінської реалізації менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища; розвиток професійної соціо-інформційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища в процесі професійної підготовки). Обґрунтовано авторську концепцію професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища, яка визначає її мету, термінологічний апарат, методологічні підходи, закономірності та сукупність загальних і специфічних принципів. Подано авторське тлумачення понять «професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища», та «соціо-інформаційна компетентність майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності». Репрезентовано авторський інтелектуальний продукт електронне

середовище (web-прототип) навчальних закладів – mobiSchool, як дидактичний потенціал «Універсального освітнього простору «АКЦЕНТ», уможливлено його практичного втілення в процес професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах цифровізації суспільства. Розроблено показники та критерії соціо-інформційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища та уточнено їх рівні сформованості. Спроектовано зміст, форми і методи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища шляхом розроблених електронних (цифрових) навчально-методичних комплексів, методичних рекомендації проектування електронних освітніх ресурсів для професійної підготовки майбутніх управлінців.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній менеджер соціокультурної діяльності, інформаційно-освітнє середовище, соціо-інформаційна компетентність.

Вступ. Відповідно до реалізації соціально-економічних реформ, демократизації суспільних відносин зростає роль професійної освіти, під час якої відбувається розвиток особистості – головного суб'єкта, який бере участь в удосконаленні суспільного життя. В Україні проблема вдосконалення системи підготовки менеджерів соціокультурної діяльності (далі по тесту СКД) має особливе значення для галузі 02 «Культура і мистецтво» у зв'язку з тим, що вона включає в себе різні сфери діяльності людей: дозвілля, розваги, організацію виставок і проведення різних наукових конференцій, готельний і ресторанный бізнес, туризм, екскурсійну та анімаційну діяльність та інші.

Потреба у професійно-підготовлених менеджерів соціокультурної діяльності високого рівня, професійні компетентності яких відповідають вимогам цифрового суспільства, перевищує наявну пропозицію. Метою теоретичної підготовки фахівців є отримання знань глибоко інтегрованими за своїм характером. Процес професійної підготовки за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», у загальних рисах віддзеркалює проблематику та зміст таких наук, як філософія культури, антропологічна культурологія, соціальна культурологія, теорія культури, історія культури, соціологія культури, педагогіка дозвілля та ін.

В умовах інтенсивної цифровізації суспільства породжується проблема, яка полягає в тому, що чинні підходи освітньої системи підготовки менеджерів соціокультурної діяльності переважно спрямовані на підготовку у менеджерів культурологічних знань. При цьому знання основних тверджень теорії та історії культури або культурології складають лише загальну поінформованість, але для добре підготовленого фахівця у галузі менеджменту соціокультурної діяльності такої загальної поінформованості недостатньо. Слід зазначити, що поза увагою залишаються дозвіллевий та анімаційний напрями індустрії гостинності, які неодмінно повинні підтримувати менеджери менеджерів соціокультурної діяльності. Освітнє середовище підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в закладах вищої освіти (ЗВО) нині перебуває на стадії становлення й

передбачає розв'язання низки складних завдань, враховуючи багатогалузевість та її багатодисциплінарну структуру професійної підготовки.

Освітній процес в умовах цифровізації суспільства та освіти, зокрема, відповідно має бути гнучким, мобільним, динамічним та відкритим, характеризуватися якістю враховувати будь-які зміни в індустрії розваг і гостинності та спрямовуватися на забезпечення цієї сфери висококваліфікованими фахівцями як однієї з найприбутковіших галузей національної економіки.

Отже, актуальність пошуку шляхів професійної підготовки майбутніх менеджерів для індустрії розваг і гостинності шляхом уведення додаткових освітньо-професійних програм за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» викликана сучасними потребами ринкових відносин в висококваліфікованих менеджерів соціокультурної діяльності та неперервним процесом цифровізації суспільства.

Відповідно організація та здійснення цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти (далі по тексту ЗВО) з метою підготовки високкваліфікованих фахівців соціокультурної сфери вбачається одним із основних напрямів модернізації менеджерської освіти, її розвитку на основі використання сучасних цифрових технологій. Формування інформаційно-освітнього середовища у ЗВО створює нові можливості для подальшого трансформування традиційних освітніх технологій на новий якісний рівень.

Основними засадами розвитку цифрового суспільства та Національною доктриною розвитку освіти визначено пріоритетні заходи, що спрямовані на реалізацію державної політики у зазначеній сфері, здійснення яких, зокрема, забезпечить удосконалення освітнього процесу, доступність та ефективність професійної освіти, підготовку майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності до життєдіяльності у цифровому суспільстві; забезпечить умови для приведення рівня і якості освітнього потенціалу у відповідність з вимогами кадрового забезпечення інноваційного розвитку України, а саме:

- формування та впровадження інформаційно-освітнього середовища в системі професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності;
- розроблення додаткових навчальних програм різних рівнів складності залежно від визначених потреб, а також випуск електронних освітніх ресурсів (електронних кабінетів, методичних комплексів, електронних підручників, енциклопедій) професійного спрямування за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»;
- створення відкритої мережі освітніх ресурсів професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності а також доступу навчальних закладів до світових інформаційних ресурсів;
- означення методологічного забезпечення і використання цифрових технологій у процесі викладання професійно-спрямованих дисциплін за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»;
- забезпечення вільного доступу до електронно-освітніх ресурсів, особливо для осіб, які навчаються за заочною або дистанційною формою;

– забезпечення всіх освітніх закладів широкосмуговим доступом до міжнародних науково-освітніх мереж та Інтернету.

Важливість розв'язання проблеми створення інформаційно-освітнього середовища в процесі цифровізації освіти та, безпосередньо, системи професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в ЗВО нині зумовлена необхідністю її цілісного оновлення і приведення у відповідність до загальних трансформаційних змін, які відбуваються в суспільстві. Зазначені чинники, здебільшого, складають соціальне замовлення системи менеджерської професійної освіти, яке має чітко окреслену законодавчу базу: **Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року** (2013 р.), Закон України Про вищу освіту (2017 р.), Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року (2017 р.), Цифрова адженда України – 2020 (2016 р.), Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки (2018 р.).

Метрика застосування стандартів ISO технічного регламентування міжнародного та національного вимірів у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності із якості освіти у закладах вищої освіти ґрунтується на: менеджменті якості ISO 9001; процедурах поліпшення ISO 9004; соціальній відповідальності ISO 26000, SA 8000; вимогах до випробувальних лабораторій ISO 17025 при проведенні досліджень; менеджменті інформаційної безпеки ISO 27000; екологічному менеджменті ISO 14001; менеджменті охорони праці OHSAS 18001; менеджменті безпеки харчової продукції ISO 22000, HACCP, FSSC; менеджменті енергоефективності ISO 50001 (у сфері освіти та науки); відповідності професійної підготовки фахівців із якості освіти національному класифікатору України «Класифікатор професій» ДК 003:2010.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Економічні та соціальні перетворення, що відбуваються сьогодні в Україні, набувають освітнього значення і привертають увагу учених у різних галузях гуманітарних наук: філософії (В. Андрущенко, Н Богданова, Л. Губерський, М. Михальченко, І. Бех, Н. Іордакі, І. Зязюн, Н. Кочубей), соціології (О. Беспалько, І. Зверева, Р. Додонов, В. Додонова, А. Капська), психології (Л. Виготський, М. Лукашевич, А. Личко, А. Маслоу, Е. Помиткін, Р. Фрейджер, З. Фрейд, К. Юнг), культурологів (О. Мерлянова, А. Поплавська, Г. Шевченко) і, звісно, педагогіці (О. Биковська, В. Василенко, О. Васюк, Л. Вовк, К. Дубич, Л. Цибулько, М. Шеремет, Н. Флегонтова). Наукові роботи (В. Боголюбов, П. Гусак, Е. Лузік, О. Матвієнко, Г. Падалка, В. Паламарчук, Н. Протасова, Т. Саєнко, О. Тимошенко, С.В. Яшник, та ін.) охоплюють питання, пов'язані зі сферою вищої професійної освіти та підвищення її якості в Україні, Покращення якості викладання та навчання взарубіжних вищих навчальних закладах висвітлювали вчені: М. Макаліс, Ag. Bladh, V. Berger, Ch. Боде, Ja. Muehlfeit, T. Petrin, A. Schiesaro, L. TsoukalisIn.

Інноваційні підходи до практичної підготовки майбутніх фахівців широко представлені у роботах Ю. Васильєва, Г. Габдулліна, В. Кричевського, Ю. Конаржевського, М. Поташника, В. Маслова, Н. Рідей, О. Романовського Р. Шакурова, О. Шевлюк. Наукові дослідження присвячені проблемі

підготовленості керівника, зокрема менеджера соціокультурної сфери до управлінської діяльності представлені в роботах О. Ануфрієвої, Т. Бурлаєнко, Л. Даниленко, Г. Дмитренко, О. Дубініної, М. Кириченка, В. Кірсанова, В. Олійника М. Ключко, Н. Кочубей, В. Локшин, М. Морозової, Н. Світайло, О. Старовойт, А. Щербина, О. Щербина-Яковлева. Компетентністний підхід в освітньому процесі завжди перебував в центрі наукових інтересів зокрема таких учених, як Ю. Бицюра, М. Вієвська, П. Гусак, Н. Демяненко, Н. Добровольська, Д. Дукла, Л. Красовська, Л. Парашенко, І. Родигіна, В. Черевко. Дослідженнями в теорії електронного навчання, глобалізації й інформатизації та застосування засобів ІКТ в освітній діяльності займалися вітчизняні вчені: В. Биков, А. Гуржій, Л. Карташова, О. Семеніхіна, О. Спирін, О. Стрижак та ін.

Такі вчені, як В. Байденко, В. Бондар, Т. Бурлаєнко, О. Брусенцева, Т. Гайворонська, О. Дубініна, І. Зязюн, М. Міровська, О. Мурашко, Н. Кузьміна, І. Колеснікова, В. Куніцина, М. Лук'янова, А. Маркова, О. Овчарук, Є. Рогов, В. Саюк, В. Сластьонін, В. Сериков, О. Савченко, М. Степко, Є. Табакова, О. Топузов, – займалися питаннями формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Вивчення екологічної компетентності як компонента професійної компетентності майбутнього менеджера займалися зарубіжні вчені: А. Allcock, В. Jones, S. Lane, and J. Grant, G. Smith, D. Williams, F. Paul. Необхідність удосконалення управлінської компетентності фахівців підтверджують дослідження науковців, зокрема Г. Білянін, Г. Єльнікова, В. Медведь, В. Жигір, В. Маслов, І. Саух. Проблеми формування цифрової компетентності викладачів в умовах модернізації освіти освітлювали в наукових роботах науковці: В. Горленко, О. Кулинич, Л. Ляхоцька, О. Нежинська. Зарубіжний досвід формування цифрової компетентності освітян розкритий в працях: О. Гриценчук, І. Іванюк, І. Малицької, Н. Сороко.

Аналіз педагогічної теорії свідчить про суттєве зростання кількості наукових доробків, присвячених проблемі організації, створення та функціонування інноваційно-освітнього середовища: Р. Брик, Р. Гуревич, А. Гуралюк, Н. Демяненко, М. Жалдак, Г. Єльнікова, М. Кадемія, М. Корець, В. Лапінський, А. Манако, Є. Машбиць, П. Образцов, Є. Полат, С. Сисоєва та ін. Проте їх детальний аналіз дозволив з'ясувати, що сучасній теорії та методиці навчання технологій бракує фундаментальних досліджень з проблеми організації та здійснення професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища.

У процесі аналізу наукової, науково-методичної, навчально-методичної літератури з психології, професійної педагогіки не було виявлено наукових спеціальних праць, присвячених дослідженню професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища.

Узагальнюючий аналіз досліджень та пріоритетних заходів, що спрямовані на реалізацію державної політики забезпечити удосконалення освітнього процесу, доступності і ефективності менеджерської освіти в соціокультурному

середовищі, вказує про наявність вагомих протиріч, які визначають основну проблему. Зокрема, між:

– вимогами до оновлення якісних характеристик майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, які формуються як наслідок впливу інтенсивної інтеграції соціокультурної діяльності з іншими галузями та рівнем їх професійної компетентності, що формуються в умовах традиційної системи професійної підготовки в ЗВО;

– реально існуючим досвідом професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, неперервним зростанням об'ємів наукової та професійної інформації, які визначають зміст менеджерської освіти, та неможливістю її опрацювання за використання традиційних освітніх систем;

– інноваційними освітніми технологіями професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності та недостатністю ефективного використання цифрових технологій, а саме розроблення автентичного професійного спрямованого динамічного відкритого інформаційно-освітнього середовища.

Актуальності також набуває науково обґрунтоване визначення цифровізації освітнього середовища системи майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності та конкретизація шляхів, в рамках яких можливе ефективно впровадження неперервно-оновлюваних цифрових технологій.

Мета дослідження полягає в розробленні та експериментальній перевірці системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у закладах вищої освіти в умовах інформаційно-освітнього середовища.

Відповідно до мети сформульовані такі завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз наукової розробленості окресленої проблеми, визначити базові поняття та окреслити напрями дослідження.

2. Обґрунтувати вимоги до майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах цифровізації суспільства.

3. Окреслити особливості вітчизняної системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в закладах вищої освіти.

4. Розробити та теоретично обґрунтувати сутність та структуру соціоінформаційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у закладах вищої освіти в умовах інформаційно-освітнього середовища.

5. Розробити концепцію професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої освіти.

6. Розробити та теоретично обґрунтувати модель системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої освіти.

7. Експериментально перевірити результативність розробленої та науково обґрунтованої системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища в закладах вищої освіти.

Концепція дослідження передбачає відповідність функціям, дотримання та застосування методологічних підходів, синхронізацію взаємодії з роботодавцями в організації системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої освіти для формування професійних соціо-інформаційних компетентностей студентоцентрованого навчання та подальшої толерантної лабільності траєкторій фахового удосконалення та конкурентноспроможності в сфері індустрії гостинності відповідно до такої послідовності: освітня, науково-дослідна, методична, комунікативна, організаційна, соціокультурна, правова, розвиваюча, світоглядна, управлінська, індивідуальна; системний, акмеологічний, компетентнісний, особистісний, діяльнісний, культурологічний, прогностичний, інформаційно-коригувальний, трансформаційний, синергетичний; популяризаторів і трансляторів інформаційно-масових мереж, гостинних садиб та ресторацій, рекреаційно-дозвіллевого сервісу, освітніх, освітньо-наукових, просвітницьких інституцій за функціональною спрямованістю, інформаційно-телекомунікаційних установ, анімаційно-реабілітаційних закладів, органів громадського та адміністративно-територіального урядування.

Провідною ідеєю дослідження є положення про те, що професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища в закладах вищої освіти передбачає: *професійно-важливими якостями*, зокрема – організаційно-управлінської ініціативи, почуттям гумору та самоіронії, суспільного лідерства, культуро-функціональні, цілеспрямованості, педантизму та прагматизму, футуристичного бачення розвитку оптимізму, надійності, пунктуальності, природної інтуїтивності та виконавської дисциплінованості, вольової рішучості, щиросердної гостинності, альтруїзму, етичних чеснот, командного колективізму; *соціально-управлінськими здатностями* – психолого-педагогічної спроможності, стресостійкості, самовдосконалення, самореалізації, саморозвитку, організаційно-планувальні, адміністративні, корпоративно-політичні, культурологічні, арт-менеджерські, проектно-конструктивні, комунікативні, реальної оцінки розвитку ситуацій; *здібностями* – інтелектуальні, позитивно-світоглядні, творчі, навчально-пізнавальні, естетичні, математичні, інформаційно-технологічні, конструктивно-технічні, епістолярні, фізичні, музичні, образотворчі, декламування, риторики, дидактики, абстрактно-проектного та стратегічного управлінського мислення, новаторства; *готовність* до професійних, психологічних, дозвіллевих, просвітницьких, соціально-сервісних, арт-культурологічних, організаційно-менеджерських, квалітологічних, клірингових, сценарно-планувальних, проектувальних, соціально-екологічних, експертно-контрольних, готельно-ресторанних, туристично-рекреаційних, інформаційно-технологічних обов'язків; відповідальності за прийняті управлінські рішення, кар'єрного зростання та конкурентоздатності, самоаналізу та самокритики з виробленням власних стратегій розвитку професійної реалізації і зайнятості, створення морально-

психологічного та корпоративного мікроклімату, вирішення і запобігання конфліктним ситуаціям та внутрішньої організації безпеки; *сформованість* - соціально-інформаційно системоутворюючий комплекс усукупнення складових професійної компетентності – історико-краєзнавчої, культурологічної, соціокультурної, туристично-рекреаційної, дозвіллевої, гостинності; інформаційно-технологічної, проектно-конструкторної, екологічної, управлінської, громадської, цивільної, педагогічної, психологічної, цифрової орієнтований на фахову реалізацію менеджерів СКД відкритої суспільної форми організації ІОС, просвітництва, студенто-центрованого навчання академічної етики, наукометрії та квалітології (наука про якість).

Система професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовищі у закладах вищої освіти базується на наступних принципах: *історичного дослідження традицій індустрії гостинності* – історизму ретроспективи місій та організації об'єктів, сервісу, об'єктивізму достовірності дослідження ефективності їх функціонування, соціальної відповідності та альтернативної можливості реалізації у сферах цільового призначення; *спеціальних країнознавства* – хронологічного генезису, комплекторності, екологічного та екосистемно-гуманістичного світогляду та світосприйняття; *соціально-культурного менеджменту* – системної єдності культури демократизму і соціальної доцільності економічного централізму, релевантності соціально-економічної екологічнобезпечної ефективності функціонування об'єктів за специфікою організації середовищ працевлаштування, мотиваційно-морального та матеріального стимулювання, фундаментальності професійної підготовки та розподілу повноважень за посадовими інструкціями у розстановці кадрів, управлінської соціальної відповідальності оптимального сполучення галузевого і територіального менеджменту правонаступності успадкування у династійних конгломератах та прийнятті організаційно-господарських рішень, підпорядкування особистих інтересів загальним соціально-економічної доцільності ефективної екологічної безпеки та безпеки життя, домінування розвитку систем різного рівня організації і типу призначення.

Науково-метрична платформа інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності уможливорює процес формування професійних соціо-інформаційних компетентностей майбутніх готельєрів-управителів, рестораторів та туризмологів. Кваліметрична метрика зорієнтована на системну взаємодію професійної підготовки та цифровізації освітнього процесу формування соціо-інформаційної компетентності у майбутніх менеджерів СКД для забезпечення подальшого пролонгування неперервності освіти, перекваліфікації та здобуття додаткових компетентностей і професійної фахової зайнятості у розбудові індустрії гостинності на нових рівнях якості сервісного обслуговування з метою формування якості за моделями підготовки, за видами структурної організації та цільових функцій наскрізної фахової підготовки, які забезпечують ефективність працевлаштування і конкурентноспроможності у сфері дозвілля, туризму, готельно-ресторанній, освіти, науки та медіа-інноватики.

Підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності ґрунтується на міжнародних принципах технічного регулювання у галузях культури, освіти та науки, що передбачають системну єдність, нормування, методики вимірювання якості системних процесів надання освітніх послуг.

Загальна гіпотеза дослідження базується на твердженні, що впровадження системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища сприятиме підвищенню якості вищої освіти в цілому.

Для вирішення поставлених завдань, досягнення мети було використано такі методи дослідження: *теоретичні*: теоретико-аксіологічний, порівняльний, структурно-логічний, компаративний аналіз філософської, психолого-педагогічної, наукової, управлінської літератури, нормативних документів, матеріалів конференцій та періодичних фахових видань з теми дослідження; моделювання – з метою розроблення моделі системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища; *емпіричні*: тестування, анкетування та опитування учасників освітнього процесу; спостереження за процесом організації та управління професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища; методи експертних оцінок; педагогічний експеримент для перевірки ефективності моделі системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої освіти; *статистичні*: обробка результатів педагогічного експерименту, кількісний та якісний аналіз отриманих експериментальних даних.

Виклад основного матеріалу. На основі лаконічного висвітлення робіт вчених, встановлено основні спрямування розвитку наукової думки за означеною проблемою, особливості класифікаційних ознак превалюючих дефініцій дослідження професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності. Опрацьовування наукових доробків учених дозволило виділити ті питання, що залишились невирішеними і визначити своє місце у розв'язанні проблеми дослідження. Україна визнає цінність прогресу реалізації цифровізації освіти в освітньому просторі на підставі «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки», в якій зазначається необхідність «гармонізації з європейськими та світовими науковими ініціативами», а саме: створення цифрових інфраструктур за по потребою закладів освіти та науки; створення єдиної освітньої мережі з підключення до неї освітніх та наукових закладів; надання прозорого доступу до видань та публікацій; створення технологічних «дорожніх карт» державно-приватного партнерства, комерціалізація наукових розробок для промисловості і соціальних викликів; розроблення відкритих та інтегрованих цифрових рішень для запуску та розвитку інноваційних екосистем у різних секторах промисловості; розроблення прозорих стандартів для використання в сфері послуг. Означені перспективи цифрової технології: пошук контенту відповідно до інтересів, задоволення

індивідуальних потреб темпу і рівня, постійна модернізація стилю і форм молодіжної культури, зв'язок освітньої та виробничої діяльності.

Інтенсифікація міжнародного освітнього обміну, збільшення відкритості освітніх систем світу, їх взаємозв'язки в інформаційному просторі Інтернет відкривають додаткові можливості для більш ефективного інтегрування менеджерської освіти України у світовий академічний процес.

З'ясовано, що нині у професійній діяльності сучасного менеджера соціокультурної діяльності часто потребується пошук нестандартних шляхів розв'язання виробничих завдань, пов'язаних з багатогалузевістю індустрії дозвілля *яка потребує соціо-інформаційних інноваційних перетворень та управлінських рішень*. Вирішальним завданням модернізації сучасної освіти вбачається забезпечення її якості, побудови продуктивної освітньої системи, яка відповідає запитам сьогочасного ринку праці, суспільства, держави та задоволенню мотивації особистості у професійній діяльності.

Визначено тенденції розвитку освіти менеджерів соціокультурної діяльності, що пов'язані з розширенням її географічних меж та стратегію модернізації системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, яка покликана вирішувати пріоритетні завдання: уведення до змісту освіти компонентів, що відображають українську специфіку в економіці, суспільно-політичному і культурному середовищі; гуманітаризації змісту освіти, підвищення уваги до етики бізнесу, соціальної відповідальності менеджменту, подолання вузького функціоналізму й уніфікації програм, надання навчальним планам і програмам гнучкості та відкритості в інформаційно-освітньому середовищі, забезпечення їх інтегративності; розроблення і реалізації програм додаткових спеціалізацій, які б давали змогу майбутнім менеджерам вчасно адаптуватися до соціально-економічних змін.

Соціально-економічне зростання суспільства, вимоги роботодавців до рівня професіоналізму майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності посилюють значущість індустрії гостинності – складової змісту їх професійної підготовки, що спрямована на організацію дозвілля.

Уточнено, що модернізація підготовки менеджера в соціокультурній сфері сприятиме створенню інноваційно-освітнього середовища професійної підготовки сучасного фахівця соціокультурної діяльності, здатного адаптуватись на сучасному ринку праці й спроможного розкрити творчий потенціал професійних компетентностей. Такий підхід має створити умови для стабільного розвитку, забезпечення робочими місцями сотень тисяч громадян України та Європи, що позитивно вплине на економіку держави. Встановлено джерела перетворень та необхідність модернізації менеджерської освіти в соціокультурній діяльності обумовлена інтенсивністю розвитку галузі і потребує: упровадження в Україні позитивного зарубіжного досвіду модернізації освітніх послуг; утілення диференційованого підходу до вибору навчальних дисциплін освітньої програми з урахуванням індивідуальних потреб, інтересів та здібностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності; оновлення змісту менеджерської освіти, що передбачає, з огляду на потреби українських громадян, дієвої системи соціальної підтримки в організацій

індустрії гостинності; забезпечення ефективності інноваційних процесів у системі менеджерської освіти соціокультурної діяльності через залучення до активної і свідомої участі в них працівників освіти, мистецтва, культури, посилення їхньої професійної відповідальності; розвиток міжнародної співпраці в галузі підготовки професорсько-викладацького складу ЗВО із залученням фахівців провідних ЗВО Великої Британії, Болгарії, Польщі, Швейцарії, України та інших з метою проведення спільних заходів щодо підвищення рівня загальної культури, педагогічних знань і навичок майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

Конкретизовано глобалізаційні вияви забезпечення якості освіти підготовки менеджерів соціокультурної діяльності нової генерації, а саме: дослідження, збереження та використання культурної спадщини в процесі моделювання інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки для піднесення духовних потреб в їх цілісності та історичному розвитку; концепції художньо-естетичної спрямованості та виявлення соціально-культурної специфіки змісту професійної підготовки майбутніх менеджерів для галузі 02«Культура і мистецтво»; урахування індивідуальності розвитку особистості майбутнього менеджера соціокультурної діяльності в контексті концепції цілісної системи професійної освіти; володіння інтеграційними знаннями, які дають можливість управляти індустрією дозвілля та сервісною діяльністю на рівні вимог сучасної інформаційної та техногенної цивілізації, забезпечуючи конкурентоспроможність підприємства; реалізації креативного управлінського мислення в межах науково-методичних, організаційно-практичних, художніх і комунікативних основ вивчення, збереження і розвитку соціально-культурної сфери.

Сучасні вимоги до рівня якості професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, що пов'язані з інноваційними змінами у світовій економіці, визначають проблематику дослідження самореалізації особистості, зокрема аспектів успішної реалізації професійної кар'єри. Становлення менеджера соціокультурної діяльності як професіонала відбувається у професійному середовищі, оволодінні професійною діяльністю для реалізації себе та досягненні вершин професіоналізму. Готовність до реалізації професійної кар'єри характеризується наявністю продуктивного творчого мислення, здатністю до розв'язання професійних завдань і до самовдосконалення.

Підготовка учнівської молоді «до вибору і реалізації професійної кар'єри має бути спрямована на забезпечення взаємозв'язку змістово-процесуальної складової профільного навчання з внутрішньо-особистісним формуванням готовності їх до професійної діяльності, що виявляється у розвитку особистісних якостей, орієнтованих на творчий характер праці і прагнення до професійного самовдосконалення, формування в учнівській молоді потреб і інтересів у підготовці себе до професійної діяльності з усвідомленою позицією перспективного фахівця.

Сьогоднішні умови професійного самовизначення вимагають від молоді не тільки відмінного оволодіння професією, а, передусім, сформованості нових морально-етичних якостей, серед яких найважливішими є інтегрованість і цілісність особистості, ерудованість і здатність до швидкої орієнтації в соціальній ситуації, готовність до переорієнтації й переучування, оновлення знань, умінь і навичок, самостійність і відповідальність за свій вибір, тощо.

Встановлено, що класифікаційні ознаки системи професійної підготовки виражені у витоках джерельності походження системи (наукових шкіл формування) та її характеристиками у видах, що виражають рівень її сутності за елементною ускладненістю і особливостями структурно-організаційних компонентів її архітекtonіки у типах відтворення, функціонування за видами, на рівнях і у типах системи; амплітуда сталості попиту у здобувачів освіти виражається у адаптивній валентності видів системи професійної підготовки, що обумовлені рівнем, векторністю та етапами розвитку індустрії гостинності.

Аргументовано, що глобалізація освіти є наслідком трансформації основ державного устрою, бо в сучасних умовах зникають кордони, локальні економіки, культури, освітні системи розчиняються в рамках глобальної цифровізації соціуму. Нами окреслено загальну методіку дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у ЗВО України за різних організаційних форм. Проаналізовано наукові здобутки у галузі професійної підготовки менеджерів соціокультурної сфери в зарубіжних країнах, обґрунтувати концептуальні ідеї закордонного досвіду підготовки менеджерів соціокультурної діяльності як інноваційного компоненту менеджменту соціокультурної сфери.

Помітним мотивом до вивчення систем професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності, детального опрацювання їхнього позитивного досвіду, з'ясування тенденцій та перспектив розвитку, шляхів розв'язання проблем у професійній підготовці управлінської ланки став процес інтеграції України до європейського та світового освітнього простору, який вбачається передумовою визначення ефективних напрямів власного розвитку.

Розгляд сучасного стану професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності з огляду на застосування інформаційно-освітніх технологій у ЗВО було здійснено кількома напрямками: розглядаючи професійну підготовку майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності як соціокультурне загальнодержавне замовлення, було здійснено аналіз професійної підготовки майбутніх менеджерів у ЗВО України для соціокультурної сфери; досліджено особистий досвід окремих науковців та практиків (українських та зарубіжних), які впроваджують досягнення цифровізації у власну діяльність; визначено шляхи удосконалення професійної підготовки конкурентоспроможного менеджера соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища ЗВО.

Зокрема, проведені розвідки свідчать, що ЗВО України готують майбутніх менеджерів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» відповідно до галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за різними освітньо-професійними програмами наповненими додатково цільовими спеціалізаціями.

Різні цільові групи споживачів освітніх послуг за профорієнтаційною орієнтацією на середовище працедавця, створюють організаційні умови забезпечення ефективної організації професійної підготовки для забезпечення достатнього рівня особистісної та професійної сформованості та конкурентоздатності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у сфері дозвілля, туризму, готельно-ресторанній, освіти, науки та медіа-інноватики.

Вивчення досвіду зарубіжних країн дозволило визначити провідні установи у галузі професійної підготовки менеджерів індустрії дозвілля є: Британський інститут управління (British Institute of Management), Інститут дозвілля та естетичного менеджменту (Institute of Leisure and Amenity Management) й Інститут менеджменту спорту і рекреації (Institute of Sport and Recreation Management). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» підготовку менеджера соціокультурної діяльності здійснює більш ніж сто університетів (факультетів менеджменту дозвілля, спорту і туризму), коледжів і бізнес-шкіл при університетах. Зазначимо, дослідження науковців підготовки фахівців для соціокультурної сфери у Великій Британії вказують на уніфікованість спеціальності «Культурологія», яка забезпечує підготовку даних фахівців, тому у ЗВО готують спеціалістів з таких спеціальностей: менеджмент дозвілля (BA (Hons) Leisure Management), менеджмент індустрії розваг (BA (Hons) Entertainment Industries Management), менеджмент заходів (BA (Hons) Event and Venue Management), менеджмент спорту (BA (Hons) Sport Management), менеджмент туризму (BA (Hons) Tourism Management). Ознайомлення з особливостями професійної підготовки менеджерів для соціокультурної сфери у розвинутих країнах дозволить надалі творчо використовувати їхні прогресивні ідеї.

Застосування вітчизняних та зарубіжних підходів до професійної підготовки менеджерів соціокультурної сфери розв'язання окреслених в дослідженні проблем вбачалось можливим за розроблення та впровадження інформаційно-освітнього середовища. Простежено тенденції цифровізації суспільства, а втому числі і освіти, серед яких провідними стали зорієнтованість у навчанні на компетентнісний підхід; зростання ролі самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації, можливість вибору індивідуальної траєкторії навчання і технології; вдосконалення державних стандартів; адаптація до вимог цифровізації і глобалізації суспільства; спрямованість дій на входження до світового освітнього простору; неперервність освіти – реалізація концепції «освіта впродовж життя».

Визначено концептуальні засади проектування інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності, де цифрові технології у освітньому процесі створюють додаткові умови і сприяють появі нових цілей та оновлення змісту освіти, дозволяють забезпечити кожному учаснику освітнього середовища формування і розвиток його власної освітньої траєкторії, що пов'язано з появою нових, практично необмежених педагогічних можливостей для індивідуалізації і диференціації освітнього процесу, для його гнучкої адаптації до індивідуальних особливостей студента. Використання

інформаційно-комп'ютерних технологій змінює характер навчальних комунікацій, посилює процесуальні та мультимедійні можливості засобів навчання, розширює простір інноваційної педагогічної діяльності тощо.

На сучасному етапі цифровізації освіти актуалізовано потреби здійснення обміну інформаційним освітнім контентом. Запропонована діюча модель Універсального освітнього простору ACCENT – це потужний, динамічний, відкритий, гнучкий інноваційний е-механізм, створений для підвищення якості освіти в Україні за різних організаційних форм у синхронному та асинхронному режимах, перспектива якого вбачається в: підтримці неперервності навчальної та наукової діяльності незалежно від подій, які цьому заважають (війна, кліматичні катастрофи, епідемії тощо); неперервне наповнення WEB-бібліотеки – забезпечення науковими та навчальними засобами із залученням авторських робіт; підвищенні соціо-інформаційних компетентностей науковців, використовуючи розроблений ними інструментарій, – навчання в діяльності.

З'ясовано, що особливості інформаційного середовища висувають певні вимоги до підготовки викладачів і студентів щодо використання наукомістких освітніх інформаційних технологій. Тому при проектуванні освітнього середовища необхідно розробити технологію підготовки учасників освітнього процесу й організацію навчального процесу в інформаційно-освітньому середовищі ЗВО.

Функціонально інформаційно-освітнього середовище спрямоване на реалізацію процесу професійно-особистісного становлення майбутнього менеджера соціокультурної діяльності, яка забезпечує перспективу самостійного вибору особистої освітньої траєкторії, форм, методів і засобів вирішення освітніх завдань, прийомів контролю, рефлексії та самооцінки своєї освітньої діяльності; індивідуальний вибір предметів, що вивчаються, творчих лабораторій та інших типів занять, які відповідно до навчального плану визначені випускною кафедрою ЗВО як дисципліни за вибором.

Встановлено, що дидактичний потенціал технологій віртуальної реальності визначається можливістю їх використання для організації освітнього процесу відповідно до особистісно-орієнтовної освітньої парадигми. Застосування технологій віртуальної реальності в освіті дозволяє здійснити перехід від розсіяного автоматичного циклічного управління освітнім процесом до спрямованого, інтенсифікувати навчальний процес, значно активізувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти підвищенням її стимулюючої складової, створити унікальні можливості формування самостійного критичного мислення та інтелектуального розвитку особистості.

Сучасні умови ринкових відносин є важливими ознаками ефективності управлінської компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності: людський потенціал як основа управління підприємством у побудові міжособистісних взаємин у колективі; адекватна самооцінка управлінських якостей, професійне самовдосконалення; позитивний емоційний стан у прийнятті управлінських рішень, особливо за кризових для колективу обставин.

Формування творчих можливостей менеджера соціально-культурної діяльності стає одним з актуальних завдань у XXI столітті. Розроблення

високоєфективних способів його рішення передбачає, з одного боку, використання нових психолого-педагогічних уявлень про творчу особистість, а з іншого – все більш активне застосування нових засобів модернізації освітніх моделей у процесі формування креативної особистості.

Компонентами соціокультурної компетентності майбутнього менеджера соціокультурної діяльності за різними напрямками встановлено: лінгвокраїнознавчий; соціолінгвістичний; соціально-психологічний, культурологічний, когнітивний та інформаційний.

Означено екологічну компетентність як шлях досягнення гармонії у системі «суспільство – природа». Поняття екологічної компетентності має універсальний, міждисциплінарний, інтегральний і соціокультурний характер, представляє інтеграційне поєднання здібностей, переконань і досвіду професійної діяльності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в індустрії гостинності.

Уточнено, що оптимальний рівень розвитку соціокультурної компетентності можливий в умовах інформаційно-освітнього середовища ЗВО, але водночас потребує визначення засобів формування соціокультурної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

Завданням професійної підготовки кадрів для соціокультурної діяльності є формування сучасного фахівця як цілісної особистості, яка володіє системою загальнолюдських та професійних компетентностей.

Визначено, що компетентність менеджера соціокультурної діяльності не обмежується суто професійними межами, а є складовою міжпредметних компетентностей. Так само сутність управлінської компетентності подаємо як складову міжпредметних компетентностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у галузі 02 «Культура і мистецтво».

Удосконалення вищої освіти у сфері підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в Україні пов'язане, насамперед, з розробленням стратегії розвитку системи підготовки менеджерів, що передбачає й формування професійної соціо-інформаційної компетентності. Тому зміст компонентів освіти, що відображає українську специфіку гостинності в соціально-політичному та культурному середовищі, потребує: гуманітаризації змісту освіти, підвищеної уваги до етики та культури бізнесу, соціальної відповідальності керівництва; подолання вузького функціоналізму та уніфікації програм; забезпечення гнучкості навчальних програм і програм спеціалізації, їх взаємодії; розроблення та впровадження додаткових програм спеціалізації, які дозволять майбутнім менеджерам адаптуватися до соціально-економічних змін у часі.

В результаті розроблена нами модель (рис. 7.1) системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища представлена у вигляді логічної структурно-організаційної схеми соціально-інформаційного освітньо-науково-пізнавального середовища професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, яка утворює конструкт якісно різних, однак

взаємопов'язаних та взаємодіючих складових цілісної системи. Основними складовими є взаємопов'язані блоки моделі: цільовий, науково-методичний, змістовно-формульовальний та результативний.

Цільовий блок включає, мету та завдання системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі. Метою даної системи є формування високого рівня професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища для актуалізації його творчого потенціалу і самореалізації в професійній діяльності

Професійна підготовка майбутнього менеджера соціокультурної діяльності в умовах ІОС потребує наступних завдань системи: цифровізація освітнього середовища професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності; формування навчально-професійної спрямованості та провідних мотивів професійної діяльності майбутнього менеджера соціокультурної діяльності; забезпечення наповнення змістової складової освітнього процесу для досягнення якості формування професійної соціоінформаційної компетентності майбутнього менеджера соціокультурної діяльності.

Побудові моделі передували означені вище комплекс організаційно-педагогічних умов, ефективність яких перевірялася в експериментальній роботі: синтез інтегрованого сходження взаємопов'язаних елементів електронного середовища для кожного етапу професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної; конативність професійних мотивів, аксіоми майбутньої управлінської реалізації менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища; розвиток професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища в процесі професійної підготовки.

Враховуючи вимоги роботодавців (ЗМІ, готельно-ресторанний сервіс, туристично-рекреаційні, організатори дозвілєвої діяльності, освітні установи за формами організації та призначенням, ІТ-компанії, громадські організації, органи адміністративно-територіального управління, наукові установи) які є вимогливими замовниками сучасного ринку праці, визначаємо ключові функції професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС: освітню (націлену на формування знань і уявлень про життєдіяльність суспільства, принципах, перспективи й тенденції його розвитку на підставі пізнавальних ресурсів освітнього середовища); науково-дослідну (органічно пов'язану з посиленням фундаментальності освітнього процесу на базі виконання регіональних проєктів і програм розвитку культури України); методичну (досягнення предметних, метапредметних результатів через опору на ІОС та практичну взаємодію ЕОР з технологіями середовища); комунікативну (включає загальні знання менеджера про комунікаційні процеси, володіння іноземними мовами; уміння організувати такі сучасні форми взаємодії, як робота в команді; готовність до управління установою як відкритою системою); організаційну (відповідає за впорядкування структури і взаємодії структурних елементів системи з метою підвищення ефективності використання ресурсів і

часу); соціокультурну (формування субкультури студентів, сприйняття ними морально-етичних цінностей, суспільної моралі в умовах ІОС); правову (формування правосвідомості, розвиток їх інформаційно-правової культури через самостійне занурення в ІОС); розвиваючу (інтелектуальний і духовний розвиток студентів на підставі освітньої взаємодії теорії та практики, формування здатності до саморозвитку на підставі систематизації особистих відносин з освітньому середовищі); світоглядну (формування емоційного інтелекту в єдності світорозуміння, світосприйняття та інтуїтивного мислення тому числі, формування сучасного інформаційного світогляду на підставі розвитку знань про світ і суспільство, практичного досвіду у взаємодії з практичною менеджерською діяльністю); управлінську (прямий вплив на організацію і управління професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища).

Крім перерахованих функцій професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах проектного інформаційно-освітнього середовища повинна забезпечувати диференціацію і індивідуалізацію навчання, враховуючи індивідуальні особливості кожного студента за рахунок застосування засобів навчання та реалізації цифровізації взаємодії, заснованих на інформаційно-комп'ютерних технологій, електронних ресурсів освітнього призначення, нових можливостей в здійсненні інтерактивного діалогу між суб'єктами освітнього процесу і ресурсами інформаційно-освітнього середовища. Індивідуалізація процесу професійної підготовки менеджера досягається на основі активного використання адаптаційних можливостей електронних ресурсів інформаційно-освітнього середовища, що виявляються в їх здатності до зміни режиму функціонування в залежності від індивідуальних потреб і особистісних особливостей студентів.

Інформаційно-освітнього середовище передбачає застосування нових способів оцінювання освітніх результатів, що використовують індивідуальні засоби контролю навчальної діяльності, засоби коригування та відповідного інформаційно-педагогічного управління.

Ефективність формування професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища полягає, на нашу думку, у взаємопов'язанні наукових та практичних засад, які будуть спрямовані на підвищення рівня формувальних процесів шляхом урахуванням основ методологічних підходів. У практичному аспекті під час розробки моделі було використано системний, акмеологічний, компетентнісний, особистісний, діяльнісний, культурологічний, прогностичний, інформаційно-коригувальний, трансформаційний, синергетичний підходи.

При розробці моделі ми спиралися на педагогічні підходи розробки моделі, які, на наш погляд, дозволяють обґрунтовано охарактеризувати основні її характеристики.

Системний, який забезпечує цілісність освітнього процесу, сприяючи його оптимізацію, і дозволяє розглядати процес професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності як єдину систему з різноманітними

додатковими програмами, що розширює діапазон їх професійної діяльності. На основі системного підходу професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності складна педагогічна система з різноманітними додатковими програмами.

Акмеологічний підхід передбачає проектування інформаційно-освітнього середовища, яке спрямоване на активний розвиток у студентів внутрішнього прагнення до професійного успіху й творчості.

Компетентнісний який розкриває аспекти формування професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у процесі професійної підготовки у ЗВО в умовах ІОС. «На основі компетентнісного підходу під час моделювання виокремлено взаємозумовлені практичні кроки», які є підґрунтям для розробки моделі.

Особистісний підхід дав нам можливість розкрити особистісний потенціал майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, який уможлиблює встановити сегмент професійної діяльності соціокультурної сфери та суміжних галузей.

Діагностичний – систематичний моніторинг освітнього процесу, рівня формування професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС, їх навчальних досягнень. Погоджуємося з вченою А. Шеремет, що «з позиції діяльнісного підходу під час педагогічного моделювання необхідна наявність мети, об'єкта, ознак».

Культурологічний підхід, який є базовим у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності: самовизначення й саморозвитку творчої індивідуальності особистості менеджера в соціокультурної діяльності; культури праці; духовної та економіко-правової культури; культури міжнаціонального й міжособистісного спілкування.

Прогностичний – враховує перспективи розвитку галузі 02 «Культура і мистецтво» і спрямована на використання в професійній практиці за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» сучасних наукових досягнень та інноваційних технологій.

Інформаційно-коригувальний – спрямований на корекцію й оновлення інформації, яка постійно змінюється у результаті розвитку науки та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Трансформаційний відбір і методичне опрацювання сучасних наукових досягнень у галузі 02. «Культура і мистецтво» та надання рекомендацій щодо їх трансформування в освітнє середовище професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у ЗВО.

Синергетичний, який як визначає в своїх дослідженнях Р. Карпюк, «розкриває принципи розвитку систем, що самоорганізуються». Зовнішня відкритість інформаційно-освітнього середовища забезпечується гнучким реагуванням на швидку зміну соціокультурному середовищі, прагненням чітко виконати соціальне замовлення. Внутрішня відкритість інформаційно-освітнього середовища «пов'язане з прагненням у кожному випадку підібрати для кожного студента індивідуальну траєкторію розвитку з урахуванням його психологічних особливостей, здібностей і схильностей».

Змістовно-формульвальний блок передбачає досягнення під час професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності комплексу характеристик професійної компетентності: організаторських здібностей; комунікативних якостей; морально-етичних характеристик ставлення до інших людей; мотиваційних чинників; інтелекту; особистісного характеру; емоційності; психодинамічних характеристик; здатностей та вмінь перетворювати їх на особистий управлінський інструментарій, що може бути використаний у професійній діяльності; психологічно значущі якості особистості менеджера соціокультурної діяльності; здібності до стратегічного і системного мислення, практичного досвіду роботи, педагогічні вміння.

Процес формування професійної компетентності реалізувався за допомогою циклу дисциплін, зміст яких знаходить своє відображення у *державних стандартах та навчальній документації* (навчальних та робочих планах і програмах). У процесі аналізування документів виокремлено завдання та удосконалено зміст дисциплін нормативної та варіативної частини. Нормативна частина професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності за освітнім рівнем бакалавр включає цикли *загальної та професійної підготовки*. Варіативна частина за освітнім рівнем бакалавр поділяється: *за вибором університету* (психологія загальна, психологія дитяча, педагогіка дозвілля,) та *за вибором спеціалізації* «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа» (основи туристичного обслуговування, туристське країнознавство для дітей, організація готельного господарства, рекреаційні комплекси світу, товарознавство в галузі, гігієна і санітарія в галузі, організація ресторанного господарства, устаткування закладів готельно-ресторанного бізнесу)

Нормативна частина професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності за освітнім рівнем бакалавр включає цикли: *загальної підготовки* («Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія української державності», «Українська культурна спадщина», «Філософія», «Іноземна мова»); *фундаментальної, природничо-наукової підготовки* («Сучасні інформаційні технології», «Безпека життєдіяльності», «Екологічне природопізнання», «Безпека життєдіяльності». «Екологія», «Вікова фізіологія і валеологія», «Соціальні комунікації», «Основи наукових досліджень», «Соціокультурна анімація», «Основи медичних знань», «Соціальна демографія та етнографія»); *професійної підготовки* («Соціальна та культурна антропологія», «Основи маркетингових досліджень соціокультурної діяльності», «Історія культури та мистецтв», «Інклюзивні технології СКД», «Психолінгвістичні основи соціокультурної діяльності», «Професійна етика», «Моніторинг світового ринку послуг», «Реклама в соціокультурній сфері», «Основи творчої діяльності в галузі», «Зв'язки з громадськістю в соціальній сфері», «Правове забезпечення соціокультурної діяльності», «Вступ до спеціальності», «Соціокультурна діяльність», «Соціокультурне проектування», «Менеджмент у соціокультурній сфері», «Маркетинг у соціокультурній сфері», «Економічні основи соціокультурної діяльності», «Культура для дітей»).

Варіативна частина за освітнім рівнем бакалавр поділяється: *за вибором університету* («Психологія загальна», «Психологія дитяча», «Соціальна психологія», «Педагогіка дозвілля», «Екологія особистості», «Соціологія культури», «Психологія менеджменту», «Іміджологія») та *за вибором спеціалізації* («Культурно-дозвіллева діяльність», «Туризм», «Медіа-менеджмент», «Готельно-ресторанна справа»), зміст яких пронизаний тематико професійно-спрямованих дисциплін.

Цикл за вибором спеціалізації за освітнім рівнем бакалавр включають наступні програми:

- *спеціалізація «Культурно-дозвіллева діяльність»*: «Організація та проведення культурно-дозвіллевих програм», «Соціологія дозвілля дітей», «Технології культурно-дозвіллевої діяльності», «Творчий розвиток дитини», «Менеджмент індустрії дозвілля», «Основи сценарного мистецтва», «Оформлення свят та масових заходів», «Соціокультурна робота за кордоном»;

- *спеціалізація «Туризм»*: «Дитячий та сімейний туризм», «Дитячий рекреаційний туризм та курортологія», «Основи туристичного обслуговування», «Туристське країнознавство для дітей», «Управління у сфері дитячого туризму», «Рекреаційно-розважальні технології в туризмі», «Крос-культурний менеджмент в дитячому туризмі», «Туроперейтінг»;

- *спеціалізація «Медіа-менеджмент»*: «Медіаекономіка та медіаринок», «Теорія та історія медіа», «Медіакультура», «Медіапедагогіка», «Теорія ЗМІ та журналістики», «Медіапланування та управління контентом», «Візуалізація в медіакомунікаціях», «Управління персоналом в медіа»;

- *спеціалізація «Готельно-ресторанна справа»*: «Організація готельного господарства», «Рекреаційні комплекси світу», «Товарознавство в галузі», «Гігієна і санітарія в галузі», «Організація ресторанного господарства», «Устаткування закладів готельно-ресторанного бізнесу», «Стандартизація, сертифікація і метрологія», «Управління якістю продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві»;

Нормативна частина за освітнім рівнем магістр включає цикли: *професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки* («Філософія освіти», «Освітня політика», «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи»), *професійної та практичної підготовки* («Психологія управління в соціокультурній сфері», «Сучасні технології соціокультурного проектування», «Методика викладання фахових дисциплін», «Ринок соціокультурних послуг для дітей», «Ресурсне забезпечення менеджменту соціокультурною діяльністю»).

Освітній рівень магістр теж включає варіативну частину за вибором університету («Правове забезпечення управління в соціокультурній діяльності», «Методологія наукових дослідження в галузі соціокультурної діяльності»), та за вибором спеціалізації: *«Культурно-дозвіллева діяльність»* («Управління культурно-дозвіл. програмами та проектами», «Основи режисури та організації масових дозвіллевих заходів», «Діяльність культурно-дозвіллевих організацій», «Продюсування соціокультурних програм та проектів»), *«Туризм»* («Технології туристичної діяльності», «Управління проектами в сфері дитячого

та сімейного туризму», «Інноваційний туристичний менеджмент», «Брендінг туристичних дестинацій», «Редагування» («Ринок медіаресурсів», «Редагування дитячих медіа програм», «Управління в сфері медіакультури», «Інформаційні та медіаосвітні технології»), «Готельно-ресторанна справа» («Міжнародна готельна індустрія», «Бізнес-планування в готельно-ресторанному бізнесі», «Інноваційні технології у готельному господарстві», «Реінжиніринг бізнес процесів»).

Зазначені дисципліни передбачають наповнення програм формувальним змістом компонентів професійної компетентності майбутніх менеджерів СКД, з застосуванням проблемного навчання у вирішенні різноманітних професійних завдань, тому ми включили їх до змістово-формуального блоку моделі. Навчальні плани дають уявлення про послідовність вивчення цих курсів, а їх змістовне наповнення дало змогу виявити міждисциплінарні зв'язки.

Організаційні форми та методичне наповнення дисциплін означено в науково-методичному блоці і є традиційними, а саме: форми (лекція, семінар, практичне заняття, самостійна та лабораторна роботи, індивідуальне заняття, наукові конференції, тренінги, брейн-ринги, вікторини, ділові ігри, інтегровані та бінарні заняття, екскурсії); методи (словесні, наочні, практичні, проблемні, використання інформаційних технологій, інтерактивні методи, тестування, захист розробок, пошук інформації в Інтернеті); засоби (навчальні програми, рекомендації, опорні конспекти лекцій, наочні засоби, ТЗН, комп'ютерні засоби, тестові завдання, опорні конспекти лекцій, плани семінарів, комп'ютерне тестування).

Реалізацію науково-методичного наповнення освітнього процесу професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС забезпечували когнітивними технології, як засіб ефективного застосування на практиці **методів** освітньої взаємодії в системі «Викладач – ІОС –Студент».

Методи когнітивних технологій зосереджені на когнітивній діяльності особистісних трансформацій, функціонування якої залежить від мотивацій, емоцій і почуттів. Підкреслюючи дію пізнавальних процесів та емоційно-мотиваційні чинники майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності прихильники когнітивних технологій показали евристичне значення в області досліджень.

Когнітивна візуалізація об'єктів вивчення обумовлює освітню технологію на основі взаємозв'язку і єдності абстрактно-логічного змісту навчального матеріалу з наочно-інтуїтивними методами. Така технологія пов'язана з використанням когнітивних (пізнавально-смыслових) можливостей наочного подання навчального матеріалу і стимулює широке використання в процесі навчання кольору і форми, графіків і рисунків, комплексних пізнавальних завдань і мультиплікації. Основою технології ІОС є когнітивна візуалізація і мультиплікація, мета використання якої полягає у розробці комбінованих когнітивних моделей подання знань, які поєднують у собі символічний і мультиплікаційний способи подання навчального матеріалу і сприяють активізації процесів пізнання.

Стимулом до творчої діяльності служить проблемна ситуація, яку можна дозволити традиційними способами. Оригінальний продукт діяльності отримується в результаті формулювання нестандартної гіпотези, розсуду нетрадиційних взаємозв'язків елементів проблемної ситуації, залучення неявно пов'язаних елементів, встановлення між ними нових видів взаємозалежності.

Таким чином, когнітивні освітні моделі формуються на основі певних принципів і мають ряд властивостей, які їх відрізняють від інформаційних освітніх моделей. Вони з одного боку сприяють розвитку творчості в навчанні. З іншого боку вони створюють підвищене навантаження на викладача і вимагають розробки нових методів і засобів когнітивного інформаційно-освітнього середовища.

Орієнтуючись на когнітивні педагогічні технології ми цілеспрямовано шукали ефективний засіб (інформаційно-освітнє середовища ЗВО) організації освітнього процесу та наповнення його методологічним інструментарієм, здатним допомогти студенту виступити суб'єктом своєї освіти, мати можливість вибудувувати індивідуальну освітню траєкторію, ставити освітні цілі, відбирати зміст і форми навчання, то тобто брати участь в проектуванні власного освіти.

Проектування навчального процесу починається з діагностики вихідного стану студента, на основі даних якої, застосовуючи критерії вибору адекватної моделі (під адекватністю тут розуміється відповідність моделі станом студента і цілям освітнього процесу), визначається система навчальних впливів (вибираються методи, прийоми, форми і засоби навчання), відбирається і структурується зміст освітнього процесу.

На практиці в освітньому процесі менеджерів соціокультурної діяльності в Національно-педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова це виглядає таким чином, що всі дисципліни інтегрують всі міждисциплінарні зв'язки, проходячи через всі сегменти навчання і є основним каталізатором правильності обраних методик.

Кожен курс зі спеціальних дисциплін передається новому викладачеві, який відповідно до загальної концепції ООП і побудови своєї програми авторського курсу, на вході проводить моніторинг (вхідний, проміжний, контрольний) формування професійної соціо-інформаційної компетентності, відповідних потрібному рівню. Керуючись результатами, викладач вибудовує індивідуальну траєкторію роботи зі студентом. На виході курсу, через участь студента в наукових конференціях, виставках або конкурсах, видно, наскільки успішна була проведена діагностика і коригування.

Це загальна схема організації освітнього процесу і залежить вона від системності та надання можливості отримати суспільну оцінку кожному студенту, в залежності від його індивідуальних здібностей і перспектив працевлаштування. Моніторинг у менеджерів соціокультурної діяльності, можливо здійснювати через реалізацію практичних проектів, а саме: презентації, конкурси, круглі столи, ярмарки вакансій. Але, в більшій мірі, якість освітнього процесу залежить від методологічних інновацій і формування професійного інструментарію всередині кожної дисципліни, яка є частиною ІОС. Когнітивні технології в умовах ІОС дозволяють створювати умови для розуміння кожним

студентом вхідної інформації. Наприклад, формування соціо-інформаційної компетентності студентів, під якою розуміється сукупність умінь використовувати інформацію, що надходить з різних джерел; вміння конспектувати, тобто викладати власні думки відповідно до норм мови і правилами логіки; вміння анотувати, тобто здійснювати коротку структуровану запис змісту книг, статей, виступів, теле- відео- та інших матеріалів; вміння здійснювати збір інформації по заданій проблемі; вміння здійснювати зіставлення інформації, отриманої з різних джерел, за заданими критеріями; вміння використовувати технічні засоби отримання інформації; вміння використовувати програмні засоби отримання інформації та багато інших

Когнітивні технології в ІОС спрямовані на формування критичного мислення: вміння розрізняти фактичними відомостями та оціночними судженнями; вміння розрізняти фактами і припущеннями; вміння виділяти логічні види зв'язку; вміння виділяти специфічні предметні види зв'язків; вміння виявляти фактичні та логічні помилки в міркуваннях; вміння відрізняти істотні докази від що не відносяться до справи; вміння розмежовувати обґрунтовані й необґрунтовані оцінки та ін.

Застосування когнітивних технологій в ІОС передбачає розвиток самостійної діяльності студента. У зв'язку з цим розвиваються навички самоконтролю, самооцінки та корекції результатів.

Отже, когнітивні технології в умовах ІОС мають переваги індивідуального підходу до освітнього процесу в той же час масове забезпечення методичними матеріалами учасника освітнього процесу, можливість доповнювати, змінювати зміст і наповнення освітнього середовища; єдиний простір ЗВО-Роботодавець, що забезпечує наблизити освітній процес до реалій сучасності бізнесу; формування та реалізацію у студентів навчання впродовж життя та отримання додаткових освітніх програм для забезпечення конкурентоспроможності на ринку праці

Результативний блок моделі передбачає перевірку досягнення мети професійної підготовки майбутніх менеджерів СКД в умовах ІОС. Цей блок ґрунтується на діагностиці розвитку сформованості професійної компетентності соціально-інформаційного управління. На основі критеріїв (мотиваційного (управлінсько-педагогічний), когнітивно-діяльнісного (комунікативного), акмеологічно-творчого) (табл.), їх рівнів (задовільного, відповідного, відмінного) (табл.) та показників сформованості (Додаток) ми розробили діагностичний апарат, який дає можливість виявити загальний рівень сформованості. Оцінки кожного з показників (A1, A2, A3, ... A19) дають змогу визначити загальний рівень сформованості соціо-професійної компетентності майбутніх менеджерів СКД під час професійної підготовки у ЗВО.

Умови вдосконалення професійно підготовки менеджерів СКД в умовах ІОС мають бути спрямовані на інтеграцію і диференціацію знань; відбір та запровадження інноваційних засобів, форм і методів організації та поєднання теоретичного та практичного складової освітнього процесу у ЗВО, підтримку освіти менеджерів протягом професійної діяльності.

Створення відкритого інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки менеджерів СКД уможливує удосконалити систему освітнього процесу, здійснити візуалізацію його об'єктів, надати доступності, мобільності, інноваційної, зрозумілості, індивідуалізації, використання цифрових технологій, – що призведе до підвищення рівня цифрової складової професійної соціо-інформаційної компетентності.

Інформаційно-освітнє середовище включає складові: освітню (Е-середовище ЗВО: електронний навчальний кабінет викладача – е-НК (WEB-room); електронний кабінет модератора; електронний кабінет студентів/батьків; засоби створення і зберігання Е-портфоліо навчального процесу; засоби створення і зберігання Е-портфоліо студентів та викладачів); інформаційну (електронні бази (репозиторії, WEB-бібліотеки), що містять адаптований до завдань і специфіки закладу навчальний контент); управлінську (систему управління освітнім процесом на рівні групи (стаціонарного навчання, навчальної групи заочного або дистанційного навчання) суб'єктів навчання (викладачів, студентів, батьків) і на рівні навчального закладу (керівник, модератори, викладачі).

Інформаційно-освітнього середовища ЗВО надає можливість покращити традиційні форми та засоби навчання, навчально-дослідницьку діяльність студентів і науково-методичну діяльність викладачів ЗВО, підвищити рівень використання ЕР у професійній підготовці менеджерів СКД та в професійній діяльності; розробити форми співтворчості учасників освітнього процесу (викладач, студент, роботодавець); формувати відповідного ІОС для забезпечення розвитку соціо-інформаційної компетентності менеджерів СКД.

Особливість і унікальність освітньо-практично-сервісної асиміляції процесу формування соціо-інформаційної професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в ЗВО у інформаційно-освітньому середовищі полягає в уможливленні забезпечення потреби споживача освітніх послуг. Запропонована модель системи професійної підготовки майбутніх менеджерів СКД легко реагує на запити та зміни середовища: пошук контенту відповідно до інтересів; задоволення індивідуальних потреб темпу і рівня; постійна модернізація стилю і форм молодіжної культури; зв'язок освітньої та професійної діяльності.

Отже, наведена модель системи професійної підготовки майбутніх менеджерів СКД була розроблена на основі компонентного аналізу, згідно з яким до неї входять взаємопов'язані концептуальний, цільовий, організаційний, змістово-діяльнісний та результативно-оцінний блоки які означають інформаційно-освітнє середовище у новому контексті безперервного професійного розвитку. В подальшому вбачаємо необхідність об'єднання освітніх інституцій в єдину мережу, які надають можливість перетинати традиційні інституційні секторальні і навіть національні кордони.

Методи когнітивних технологій орієнтували на когнітивну діяльність з особистісних трансформацій, функціонування якої залежить від мотивацій, емоцій і почуттів. Підкреслено дію пізнавальних процесів та емоційно-мотиваційних чинників формування компетентностей майбутніх менеджерів

соціокультурної діяльності з точки зору проблематики евристичного значення досліджень. Когнітивна візуалізація об'єктів вивчення обумовлює освітню технологію на основі взаємозв'язку й єдності абстрактно-логічного змісту навчального матеріалу з наочно-інтуїтивними методами; технологія передбачає використання когнітивних (пізнавально-смыслових) можливостей наочного подання навчального матеріалу та стимулює широке використання в процесі навчання кольору і форми, графічно-схематичного збереження комплексних пізнавальних завдань і мультиплікації; основою технології інформаційно-освітнього середовища є когнітивна віалізація та мультиплікація, застосування яких передбачає розроблення комбінованих когнітивних моделей подання знань, що поєднують у собі символічний і мультиплікаційний способи подання навчального матеріалу та сприяють активізації процесів наукового пізнання; стимулом до творчої діяльності служить створення проблемної ситуації, оригінальний продукт професійної діяльності досягається шляхом формулювання нестандартної гіпотези, розсуду нетрадиційних взаємозв'язків елементів проблемної ситуації, залучення неявно пов'язаних елементів, встановлення між ними нових видів взаємозалежності.

Орієнтуючись на когнітивні педагогічні технології цілеспрямовано підібрано ефективний засіб (інформаційно-освітнє середовище ЗВО) організації освітнього процесу та наповнення його методологічним інструментарієм, здатним допомогти здобувачі освіти виступити суб'єктом власного освітнього процесу, мати можливість вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію, визначати освітні цілі, підбирати прийнятні зміст і форми навчання, тобто брати участь в проектуванні власного освітнього простору реалізації.

Проектування навчального процесу починали з діагностики вихідного стану студента, на основі даних якої, застосовуючи критерії вибору адекватної моделі, визначаємо систему навчальних впливів (обираються методи, прийоми, форми і засоби навчання), наповнюється та структурується зміст освітнього процесу.

Практично реалізовано в освітньому процесі менеджерів соціокультурної діяльності інтеграції дисциплін у міждисциплінарних зв'язках, які наскрізно забезпечуються через всі сегменти навчання як каталізатори оптимальності обраних методик. Кожен курс зі спеціальних дисциплін передано наступному викладачеві, який відповідно до загальної концепції вибудовує програми авторського курсу, здійснює моніторинг (вхідний, проміжний, контрольний) формування професійної соціо-інформаційної компетентності, відповідних потрібному рівню. Керуючись результатами, викладач вибудовує індивідуальну траєкторію роботи зі студентом. На виході курсу, через участь студента в наукових конференціях, виставках або конкурсах, діагностується наскільки успішно проведено коригування.

Встановлено, що: загальна схема організації освітнього процесу залежить від системності та надання можливості отримати суспільну оцінку кожному студенту, в залежності від індивідуальних здібностей і перспектив працевлаштування; моніторинг менеджерів соціокультурної діяльності,

здійснюється через реалізацію практичних проєктів (презентації, конкурси, круглі столи, ярмарки вакансій); якість освітнього процесу залежить від методологічних інновацій і формування професійного інструментарію всередині кожної дисципліни, яка є частиною інформаційно-освітнього середовища; когнітивні технології в умовах інформаційно-освітнього середовища дозволяють створювати умови для розуміння кожним студентом вхідної інформації; формування соціо-інформаційної компетентності у студентів, під якою розуміється сукупність умінь використовувати інформацію та пошук з різних джерел (вміння конспектувати, викладати власні думки відповідно до норм мови і правила логіки; анотувати, здійснювати короткі структуровані записи змісту книг, статей, виступів, теле- відео- та інших матеріалів; вміння здійснювати збір інформації по заданій проблемі, здійснювати зіставлення інформації, отриманої з різних джерел, за заданими критеріями, використовувати технічні засоби отримання інформації; вміння використовувати програмні засоби отримання інформації тощо).

Когнітивні технології в умовах інформаційно-освітнього середовища спрямовано на формування вміння критичного мислення: розрізняти фактичні відомостями та оціночними судженнями; розрізняти факти та припущення; виділяти логічні види зв'язку, специфічні предметні види зв'язків; виявляти фактичні та логічні помилки в міркуваннях; відрізняти істотні докази доведення від що не відносяться до справи; розмежовувати обґрунтовані й необґрунтовані оцінки та ін.

Встановлено, що програмоване застосування когнітивних технологій в інформаційно-освітньому середовищі передбачає розвиток самостійної діяльності студента, у зв'язку з цим розвиваються навички самоконтролю, самооцінки та корекції результатів. Визначено, що при організації навчального процесу використовуються три рівні когнітивних освітніх технологій: модульний – охоплює всю структуру освітнього процесу; основні когнітивні технології, які використовуються як методи навчання (пояснювально-ілюстративний, програмований, евристичний, проблемний); аналітичні технології – визначають пошук і використання в проєктній діяльності когнітивних чинників, що впливає на смислове наповнення інформації.

Створення відкритого інформаційно-освітнього середовища професійної підготовки менеджерів соціокультурної діяльності уможлиблюють удосконалення системи освітнього процесу, сприяло візуалізації його об'єктів, забезпечило доступ мобільність, інноваційність, зрозумілість, індивідуалізації використання цифрових технологій, що забезпечило підвищення рівня цифрової складової професійної соціо-інформаційної компетентності. Спроєктоване інформаційно-освітнє середовище ЗВО включає складові: освітню (Е-середовище: електронний навчальний кабінет викладача – е-НК (WEB-room); електронний кабінет модератора; електронний кабінет студентів/батьків; засоби створення і зберігання Е-портфоліо навчального процесу; засоби створення та зберігання Е-портфоліо студентів та викладачів); інформаційну (електронні бази (репозиторії, WEB-бібліотеки), що містять адаптований до завдань і специфіки закладу навчальний контент); управлінську (систему управління освітнім

процесом на рівні групи (денного навчання, навчальних груп заочного, дистанційного або мережевого навчання) суб'єктів навчання (викладачів, студентів, батьків) на рівні навчального закладу (керівник, модератори, викладачі); надає можливість покращення традиційних форм та засобів навчання, навчально-дослідницької, науково-методичної діяльності студентів і викладачів ЗВО, підвищити рівень використання електронних ресурсів у професійній підготовці менеджерів соціокультурної діяльності та в їх професійній сфері; розроблення форм співтворчості учасників освітнього процесу (викладач, студент, роботодавець).

Розроблена модель системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності на основі компонентного аналізу, згідно з яким до неї входять взаємопов'язані концептуальний, цільовий, організаційний, змістово-діяльнісний та результативно-оцінний блоки, що окреслюють інформаційно-освітнє середовище у новому контексті неперервного професійного розвитку, в подальшому необхідно об'єднання освітніх інституцій в єдину мережу для загального забезпечення, інституційні секторальні і навіть національні кордони у забезпеченні доступу здобувачів освіти до освітніх, наукових інформаційних ресурсів.

Визначено мету, завдання і зміст експериментальної роботи; розроблено критерії, рівні й методику вимірювання результатів педагогічного експерименту; здійснено математичний аналіз результатів експериментального дослідження, сформульовано висновки експериментальної доведеності достовірності наукових результатів.

Педагогічний експеримент сприяв вирішенню основного завдання експериментальної роботи, яке полягає в результативності сформованості компетентностей та ефективності запропонованої моделі системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища ЗВО, які забезпечують освітній процес галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

У педагогічному експерименті перевірено припущення, що ефективність професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності збільшиться за рахунок впровадження науково обґрунтованої системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС, відповідно до розроблених та запроваджених концептуальних положень і науково-методичного, організаційно-педагогічного, інформаційно-аналітичного та матеріально-технічного забезпечення пізнавальної діяльності у ЗВО.

Експериментальна робота запрограмована у чотирьох етапах: *мотиваційно-спонукальному* діагностичному (бажання працювати в соціокультурній сфері, визнання корисності своєї професійної діяльності, важливості організації та управління процесами підприємства, інтерес до управлінської діяльності в соціокультурній сфері, потяг до комунікації, самовираження та самоствердження, до підвищення індивідуального статусу,

престижу, прагнення творчої роботи); *констатувальному* (зріз за критеріями на рівнях у показниках сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей у бакалаврів та магістрів у експериментальних і контрольних групах) *формульовано-моніторингового* етапу (діагностика динаміки змін рівня сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей у бакалаврів та магістрів у експериментальних і контрольних групах порівняно з констатувальним етапом), та *контрольно-системного* аналізу експертних результатів дослідження.

У експериментальному дослідженні брали участь загалом 698 студентів, з них до контрольної групи увійшло 348 осіб, до експериментальної групи – 350 осіб. Експериментальною базою дослідження було обрано Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Рівненський державний гуманітарний університет, Харківська державна академія культури, Київський національний університет культури і мистецтв, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

На мотиваційно-аналітичному етапі на за основу обрано питальник за Є. Ільним (2010) у модифікації автора дослідження актуалізовано у масштабах наукової проблематики, з 12 питань модифіковано та викристалізовано в авторському баченні 50 % (наявність установки на оволодіння професійною діяльністю менеджера соціокультурної діяльності; сформованість професійно-ціннісних орієнтацій у соціокультурній діяльності; сформованість системи професійних мотивів та інтересів; наявність пізнавальної потреби і інтересу до професійних знань в соціокультурній сфері) баченні найбільш вагомої значимості при оцінюванні результатів студентських мотивів та включення найбільш зацікавлених до експериментальних груп. Встановлено, що найбільшу зацікавленість у студентів викликана перспективами працевлаштування у сферах: дозвілля, індустрії гостинності, обслуговування та сервісу, комунікації, подорожей та туризму. У процесі експерименту проведено аудит стану мотивації студентів до професійної підготовки проаналізовано дані соціологічного анкетування, що дало змогу з'ясувати поінформованість, ставлення і побажання студентів щодо впровадження системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС, яке акумулює потребу впроваджувати в практику інноваційні технології цифровізації управління в культурно-дозвілльєвій сфері.

На констатувальному етапі організовано експериментальні (ЕГ) і контрольні (КГ) групи здобувачів освітніх послуг за рівнями сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей (задовільний (D, E); відповідний (B, C); високий (A) та за критеріями: мотиваційним (управлінсько-педагогічним), когнітивно-діяльнісним (комунікативним), акмеологічно-творчим) (табл. 7.1), які комплектувалися таким чином, щоб базовий рівень їх підготовки був приблизно однаковим.

Результати оцінювання засвідчили, що в КГ та ЕГ групах розподіл студентів за рівнями сформованості знань та умінь статистично однаковий, причому за кожним із критеріїв у кожній з груп переважають середній та

достатній рівні. Підтверджено ефективність росту показників рівнів сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в процесі професійного навчання на формульованому етапі педагогічного експерименту забезпечено за рахунок впровадження в освітній процес ІОС.

Таблиця 7.1

Показники сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей у бакалаврів та магістрів експериментальних і контрольних груп на констатувальному етапі експерименту

Критерії	мотиваційний (управлінсько-педагогічний)				когнітивно-діяльнісний (комунікативний)				акмеологічно-творчий			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%	к-сть	%
Відмінний (А)	35	10,00	32	9,19	23	6,57	25	7,18	15	4,29	14	4,02
Відповідний (В, С)	179	51,14	184	52,87	151	43,14	151	43,39	140	40,00	142	40,80
Задовільний (D, E)	136	38,86	132	37,93	176	50,29	172	49,42	195	55,71	192	55,17
Всього:	350	100	348	100	350	100	348	100	350	100	348	100

Встановлено позитивну динаміку в ході формульованого КГ та в ЕГ високого та достатнього рівнів сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності порівняно з встановленою статистичною рівністю даних між групами під час констатувального етапу.

Констатовано відхилення рівнів сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у ЕГ та КГ групах (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Динаміка змін рівня сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей бакалаврів та магістрів в експериментальній і контрольній групах на формульовано-моніторинговому етапі експерименту (порівняно з констатувальним етапом)

Критерії	мотиваційний (управлінсько-педагогічний)						когнітивно-діяльнісний (комунікативний)						акмеологічно-творчий					
	ЕГ			КГ			ЕГ			КГ			ЕГ			КГ		
	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%	к-ть	%	ВІДХИЛЕННЯ Я%%
Відмінний (А)	43	12,29	2,29	34	9,77	0,57	31	8,86	2,06	27	7,76	0,63	23	6,57	1,91	16	4,60	0,37
Відповідний (В, С)	204	58,29	7,14	192	55,17	2,30	176	50,29	6,74	159	45,69	1,93	165	47,14	8,04	150	43,10	1,80
Задовільний (D, E)	103	29,43	-9,43	122	35,06	-2,87	143	40,86	-8,80	162	46,55	-2,56	162	46,29	-9,95	182	52,30	-2,17
Всього:	350	100		348	100		350	100		348	100		350	100		348	100	

Формувально-моніторинговий етап продемонстрував очевидні позитивні зміни рівнів сформованості знань, умінь, навичок та компетентностей у здобувачів освіти експериментальної групи, який на початку експерименту був однаковий із контрольною. Показники відсоткового відхилення у позитивній динаміці процесу за всіма критеріями зросли на відмінному рівні в середньому на 6,29%, відповідному (комунікативному) на 1,91%, а на задовільному рівні – у негативній динаміці – на 1,62%.

Експертне оцінювання роботодавцями рівня сформованості професійних компетентностей у менеджерів соціокультурної діяльності, організації їх практичної підготовки, ефективності взаємодії ЗВО з пріоритетними галузями готельно-ресторанної, дозвіллевої, рекреаційної, туристичної та інших професійних сфер зайнятості показало позитивну динаміку (табл. 7.3): на відмінному рівні (А) – 1,96 % в експертній групі порівняно з контрольною; на відповідному (В, С) – 4,01 %, та на задовільному (D, E) – 5,98 %.

Таблиця 7.3

Рівні сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності бакалаврів та магістрів

Вибірка	РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ						Всього
	Відмінний (А)		Відповідний (В, С)		Задовільний (D, E)		
	к-ть	%%	к-ть	%%	к-ть	%%	
ЕГ	32	9,14	182	52,00	136	38,86	350
КГ	25	7,18	167	47,99	156	44,83	348

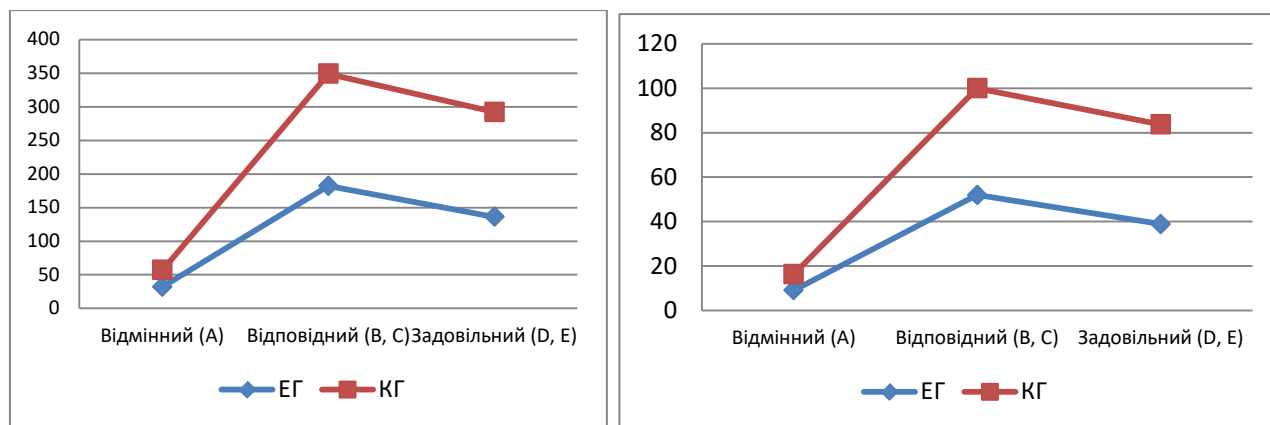

Рис. 7.4. Рівні сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності бакалаврів та магістрів в експериментальній і контрольній групах на формувально-моніторинговому етапі експерименту

Для перевірки валідності розробленої моделі системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності використали статистичні методи з теорії гіпотез. Аналогічно перевірено достовірність отриманих результатів за допомогою χ^2 - критерію К. Пірсона.

Висунуті гіпотези: пряма гіпотеза H_0 – відмінність результатів за рівнями сформованості професійно-практичних соціо-інформаційної компетентності в ЕГ та КГ групах не суттєва; альтернативна гіпотеза H_a – відмінність результатів за рівнями сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності в ЕГ

та КГ групах суттєва. Результати наведено в таблиці 7.4, обчислено $\chi^2_{\text{спост.}}$ – узагальнене значення критерію К. Пірсона.

Таблиця 7.4

Значення χ^2 -критерію К. Пірсона для експериментальної і контрольної груп на контрольно-системному етапі експерименту

Критерій	<i>Мотиваційний (управлінсько-педагогічний)</i>	<i>Когнітивно-діяльнісний (комунікативний)</i>	<i>Акмеологічно-творчий</i>
Значення χ^2			
$\chi^2_{\text{спост.}j}$	13,91	8,03	18,08
$\chi^2_{\text{спост.}}$	12,44		
$\chi^2_{\text{крит.}}(\alpha=0,05)$	6,0		
$\chi^2_{\text{крит.}}(\alpha=0,01)$	9,2		

Оскільки для $\alpha=0,05$ всі спостережувані значення критерія Пірсона перевищують критичне значення

$$\chi^2_{\text{спост.}j} > \chi^2_{\text{крит.}}, \chi^2_{\text{спост.}} > \chi^2_{\text{крит.}},$$

то з надійністю $p=0,95$ можна стверджувати про зростання у здобувачів освіти експериментальної групи рівня сформованості професійної соціоінформаційної компетентності за всіма критеріями і загалом.

У випадку посилення рівня надійності до $\alpha=0,01$ одержано підтвердження висновків про покращення рівня сформованості професійно-практичних соціоінформаційної компетентності студентів експериментальної групи тільки за мотиваційним (управлінсько-педагогічним) і акмеологічно-творчим критеріями з надійністю $p=0,99$, а також загалом (рис. 7.5).

На формуально-моніторинговому етапі педагогічного експерименту динаміка обумовлена забезпеченням розробленого науково-методичного та інформаційно-аналітично супроводу, а саме: робочі програми (гігієни і санітарії, інженерної графіки, технології туристичної діяльності, міжнародної готельної індустрії, бізнес-планування в галузі, поведінки споживача); посібники практичного призначення (практикуми з загальної психології, з психології управління та конфліктології) для студентів туризмознавців та готельєрів-рестораторів, методичні рекомендації з організації освітнього процесу практичної підготовки з гігієни і санітарії, інженерної графіки, реінжиніринг бізнес процесів для готельєрів-рестораторів, основи психології та етикету професійного спілкування, поведінки споживача, психології управління в соціокультурній сфері, написання курсової роботи з організації туризму, навчально-ознайомчі практики для менеджерів соціокультурної діяльності в індустрії гостинності для бакалавр; робочі зошити з психології роботи з людьми, психології ділових відносин, з основ психології та етикету професійного спілкування; операційності

доступу до науково-методичного супроводу портативності програм, а також можливість самонавчання та самооцінювання (тестування, творчі, ситуаційні завдання) для учасників освітнього процесу та зовнішнього оцінювання; творчі винаходи та інтелектуальні продукти свідочтв підтверджених комп'ютерних авторських програм «Соціальна Освітня 3-Д мережа «Універсальний освітній простір «Accent» («Сом «Accent»); «Web-бібліотека «Accent»); «Електронний навчальний кабінет» («Е-НК»).

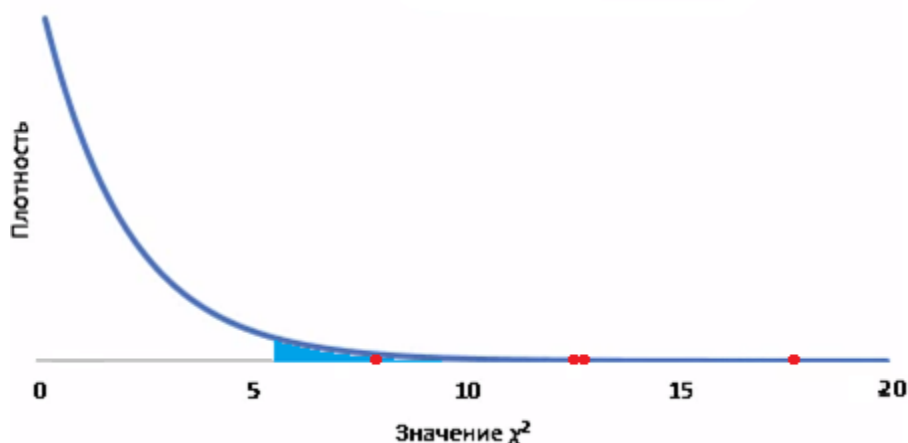

Рис. 7.5 Графічний вираз значення χ^2 -критерію Пірсона на контрольно-системному етапі експерименту відповідно до критерію свободи

Використання вказаного електронно-освітнього ресурсу та організація вебінарів («Інноваційні електронні засоби: організація та підтримка неперервності освітнього процесу»; «Електронні освітні ресурси: інноваційні засоби підвищення цифрових компетентностей педагога», «Електронні освітні ресурси: інноваційні засоби підвищення цифрових компетентностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності») дозволило активізувати самостійність студентів поглибити та розширити їх цифрову компетентність, підвищити готовність до адаптації в професійному середовищі.

Висновки. Відповідно до поставленої мети та завдань дослідження здійснено теоретичне узагальнення та практичне розв'язання наукової проблеми обґрунтування теоретичних і методичних засад професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу, що враховує практичні потреби майбутніх фахівців вимоги суспільства до організації освітнього процесу.

Здійснено теоретичний аналіз наукової проблеми дослідження та її пончтійно-категоріального апарату. Визначено тенденції професійної підготовки і розвитку менеджерів соціокультурної діяльності, що пов'язані з розширенням її географічних меж та стратегічні шляхи модернізації системи професійної освіти майбутніх фахівців, яка покликана вирішувати пріоритетні завдання: уведення до змісту освіти компонентів, що відображають національну специфіку в економіці, суспільно-політичному і культурному середовищі; гуманітаризації змісту освіти, активізувати увагу до етики бізнесу, соціальної відповідальності

менеджменту, подолання вузького функціоналізму й уніфікації програм, надання навчальним планам і програмам портативної лабільності, доступності та відкритості в інформаційно-освітньому середовищі, забезпечення їх інтегративності; розроблення та реалізації програм додаткових спеціалізацій, які б давали змогу майбутнім менеджерам вчасно адаптуватися до соціально-економічних змін і трансформацій довкілля.

Соціально-економічне зростання суспільства, вимоги роботодавців до рівня професіоналізму майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності посилюють значущість індустрії гостинності. Проаналізовано сучасні умови ринкових відносин які є важливими ознаками ефективності управлінської компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, а саме: людський потенціал як основа управління підприємством у побудові міжособистісних взаємин колективу; адекватна самооцінка управлінських якостей, професійне стажування, адаптація, становлення та самовдосконалення; позитивний психо-емоційний стан у прийнятті управлінських антикризових та відповідальних рішень кризис-менеджера з соціо-інформаційними компетентностями для удосконалення гостинного сервісу.

Встановлено джерела трансформаційних перетворень та необхідність модернізації менеджерської освіти в соціокультурній діяльності, яка обумовлена інтенсивністю розвитку галузі і потребує: упровадження в Україні позитивного зарубіжного досвіду модернізації освітніх, наукових послуг та сервісів; утілення диференційованого підходу до вибору навчальних дисциплін освітньої програми з урахуванням індивідуальних потреб, інтересів та здібностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності; оновлення змісту менеджерської професійної освіти, що передбачає, з огляду на потреби українських громадян, дієвої системи соціальної підтримки в організації індустрії гостинності; забезпечення ефективності інноваційних процесів у системі менеджерської освіти соціокультурної діяльності через залучення до активної та свідомої участі працівників освіти, мистецтва, культури, посилення їх професійної відповідальності; розвиток міжнародної співпраці в галузі підготовки професорсько-викладацького складу ЗВО із залученням фахівців провідних ЗВО Великої Британії, Болгарії, Польщі, Швейцарії, України та інших з метою реалізації спільних заходів щодо підвищення потенціалу культури, сервісу педагогічних компетентностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

Виокремлено спеціальне авторське тлумачення компетентності гостинності менеджерів соціокультурної діяльності у процесі формування та за результатами професійної підготовки, як сформованих якостей, здібностей, здатностей та готовності надавати комфортно-сервісні послуги для задоволення споживчих потреб і формування професійного іміджу установи та особистості управлінця (адміністратора); гармонійна раціоналізація управління закладом гостинності виробничо-технологічними процесами (цілями, проектами, процесами, якістю, результатами); ресурсозабезпечення та ресурсозбереження розроблення та впровадження технологій замкненого циклу (мінімальних і безвідходних) з проєктованими моделями сценаріїв прогнозу індустрії

гостинності; рекреаційно-туристична професійна гостинна сформованість усукупнення комплексу психолого-рефлексійних алгоритмів запланованих дій з фізіологічною реабілітацією реціпієнтів у сприятливих етико-естетичних умовах гостинної сфери.

Розроблено концепцію професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища у закладах вищої освіти у відповідності функціонального дотримання запитів специфіки професійних середовищ – рекреаційно-естетичного, психолого-реабілітаційного відновлення особистісно-інтелектуального і професійного потенціалу майбутніх фахівців, анімаційно-дозвілєвого та санаторно-курортного, готельно-ресторанного, інформаційно-аналітичного сервісного сегментів галузевого та територіального призначення (адміністративно-територіального за типами природокористування та об'єднання громад на принципах супсидіарності) та за умов застосування методологічних підходів організації педагогіко-історичного дослідження традицій індустрії гостинності, спеціальних країнознавства, соціально-культурного менеджменту.

Застосування вітчизняних та зарубіжних підходів до професійної підготовки менеджерів соціокультурної сфери розв'язання окреслених в дослідженні проблем уможлиблюється за розроблення та впровадження інформаційно-освітнього середовища. Встановлено тенденції цифровізації суспільства, в тому числі освіти, науки та інноватики, серед яких провідними стали зорієнтованість у навчанні на компетентнісний підхід; зростання ролі самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації, можливість вибору індивідуальної лабільної траєкторії технології навчання; вдосконалення державних стандартів; адаптація освітнього процесу до вимог цифровізації і глобалізації суспільства; спрямованість до модернізованої системи професійної підготовки до імплементації професійно-наукової підготовки на входження до світового освітнього простору; неперервність освіти – реалізація концепції «освіта впродовж життя».

Розроблено, обґрунтовано модель системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища яка спроектована у синергетичному поєднанні системних блоків: цільового, науково-методичного, змістово-формульовального та результативного з урахуванням експертної оцінки, за сформованими організаційно-педагогічними умовами висхідного синтезу інтеграції елементів ІОС у кожному етапі підготовки, конативності професійної мотивації аксіоматики управлінської реалізації та неперервного розвитку професійних соціо-інформаційних компетентностей на рівнях (відмінний, відповідний, задовільний) та за критеріями (мотиваційним (управлінсько-педагогічним), когнітивно-діяльнісним (комунікативним), акмеологічно-творчим).

У авторському трактуванні визначено генезу поняття – професіональна «соціо-інформаційна компетентність» – синхронізована взаємодія інформаційного потенціалу соціуму та перетворювальна професіно-моделююча практична здатність менеджерів соціокультурної діяльності для реалізації інноваційного культурологічного потенціалу професійного середовища

соціально-організаційної управлінської ієрархії у сферах рекреаційно-дозвіллевої, готельно-ресторанної, туризму, рекреаційно-оздоровчій, санаторно-оздоровчій та курортній.

Розроблено, програмно та методично забезпечено структурно-організаційну схему впровадження та апробації соціально-інформаційного освітньо-науково-пізнавального середовища (ІОС) підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, створено та підтверджено інтелектуальну власність комп'ютерних програм: Соціальна Освітня 3-Д мережа, Універсальний освітній простір «Accent» («Сом «Accent»), Web-бібліотека «Accent», Електронний навчальний кабінет («Е-НК»).

Полівекторність функціональної організації формування професійної соціо-культурної компетентності зреалізовано шляхом проведення та апробації ефективності авторських вебінарів та мастер-класів у тріадному феномені забезпечення як засобу, методу та форм навчально-наукової пізнавальної діяльності з розробленими когнітивними технологіями шляхом впровадження та консалтингу у проблемному навчанні. Відповідно організації та здійснення освітнього процесу менеджерів соціокультурної діяльності зорганізовано, науково-методично та інформаційно-технічно забезпечено проведення з проблемно-сценарним алгоритмічним супроводом вебінарів: «Інноваційні електронні засоби: організація та підтримка неперервності освітнього процесу»; «Електронні освітні ресурси: інноваційні засоби підвищення цифрових компетентностей майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності»; «Електронні освітні ресурси: інноваційні засоби підвищення цифрових компетентностей педагога».

Експериментальна верифікація розробленої моделі системи професійної підготовки зорганізована по етапах: мотиваційно-спонукальному (діагностичному), констатувальному, формуально-моніторингово, контрольно-системного аналізу з експертною перевіркою. Удосконалено алгоритм протоколювання та анкетування відповідно до: оцінювання компетентностей бакалаврів, магістрів, як сформованої готовності до професійно-практичної діяльності з управління в галузях культури, освіти та науки; експертного бачення задоволеності соціального замовлення працедавців, експертного заключення ефективності методики організації професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища, а також математичний апарат обробки даних педагогічного експерименту.

На контрольно-системному етапі педагогічного експерименту підтверджено достовірність ефективності розробленої системи професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах ІОС верифікованої за критерієм К. Пірсона. Встановлено, що для $\alpha=0,05$ всі спостережувані параметри перевищують критичне значення з надійністю $p=0,95$, що підтверджує доведеність наукових результатів рівнів сформованості професійної соціо-інформаційної компетентності в усіх критеріях і в цілому. При посиленні рівня до $\alpha=0,01$ з надійністю $p=0,99$ одержано підтвердження

висновків про покращення рівня сформованості професійної соціоінформаційної компетентності студентів ЕГ групи за мотиваційним (управлінсько-педагогічним), когнітивно-діяльнісним (комунікативним), акмеологічно-творчим критеріями.

Подальшого розвитку набули науково-методичні положення щодо розроблення цифрового забезпечення дистанційної форми навчання процесу професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності. Результати дослідження дали змогу обґрунтувати пропозиції щодо перспектив професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у ЗВО.

Список використаної літератури

1. Авер'янова Г.М., Дембицька Н.М., Москаленко В.В. Особливості соціалізації молоді в умовах трансформації суспільства. Київ: ППП, 2005. 307 с.
2. Ануфрієва О. Л. Міждисциплінарні зв'язки у підготовці конкурентоспроможного майбутнього менеджера / Проблеми освіти: наук.-метод. зб. — Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. — Київ, 2015. — Вип. 83, част. 1. — С. 194-199. — 0,5 друк. Арк
3. Бех І.Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2012. 256 с.
4. Бібік Н.М., Бурда М.І. Профільна школа: проблеми науково-методичного супроводження // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. 2004. № 11. С. 66–68.
5. Боголюбов В. М. Стратегія сталого розвитку [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / [та ін.] ; [за ред. В. М. Боголюбова]. - Херсон : Олді-плюс, 2012. – 444 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 301-306. - 300 прим. - ISBN 978-966-2393-65-1.
6. Волянська О.В., Ніколаєвська А.М. Соціальна психологія: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 160 с.
7. Галус О.М. Професійна адаптація студентів в умовах ступеневого педагогічного ВНЗ: монографія. Хмельницький: ХГПА, 2007. 473 с.
8. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь. Ок. 50 000 слов. Изд. 2-е. Москва: Русский язык, 1976. 1096 с.
9. Добровольська Н.В. Креативність менеджера як ключовий компонент його професійної компетентності // Соціально-політичні, економічні та гуманітарні вимоги європейської інтеграції України: зб. наук. праць міжнар. наук.-практ. конф. Україна-Словаччина, 2014. Вип. 1. С. 21–24.
10. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
11. Каратаєва М. Розвиток інформаційно-освітнього середовища – умова підвищення професійних компетентностей педагога // Нова педагогічна думка. 2013. № 3. С. 69–70.
12. Карташова Л.А. Роль веб-технологій у підвищенні ефективності діяльності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2008. № 5. С. 19–22.
13. Клокар Н.І. Розвиток інформаційно-навчального середовища освітньої системи регіону в контексті забезпечення рівного доступу до якісної освіти // Народна освіта. 2008. Вип. 3 (6). URL: <http://www.narodnaosvita.kiev.ua> (назва з екрана)

14. Костюк Г.С. – особистість, вчений, громадянин / за ред. акад. С.Д. Максименка; упоряд. канд. психол. наук В.В. Андрієвська. Київ: Ніка-Центр, 2010. 216 с.
15. Левшин М., Прохур Ю., Муковіз О. Електронний підручник у системі навчально-методичного забезпечення ВНЗ // Вища освіта України. 2007. № 1. С. 60–67.
16. Локшин В. Професійна компетентність менеджерів соціокультурної сфери в контексті феноменологічних складових понятійного апарату // Молодь і ринок. 2011. № 1 (72). С. 59–65.
17. Маслоу А. Самоактуалізація личности и образование / Пер. с англ., предисл. Г.А. Балла. – Киев; Донецк, 1994. – 152 с
18. Матвієнко О. В. Професійна підготовка майбутніх психологів як психолого-педагогічна проблема / О. В. Матвієнко, О. М. Затворнюк / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки. - 2014. - Вип. 1(1). - С. 215-220. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2014_1\(1\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2014_1(1)_41)
19. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології. Київ, 2000. 368 с.
20. Романовський О.О. Феномен підприємництва в університетах світу: монографія– 2012.
21. Савченко О. В. Компетентність особистості на когнітивному рівні / Проблеми сучасної психології. – 2014. Випуск 25. – С.413-414;
22. Саєнко Т. Інноваційні методи навчання та управління екологічною освітою вищої школи / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія. - 2012. - Вип. 175(3). - С. 186-195. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_ped_2012_175%283%29__27
23. Саюк В.І. Професійна компетентність як основа розвитку сучасного викладача в системі післядипломної педагогічної освіти / Нова педагогічна думка. – 2012. – №3 (71). – С. 57-61.
24. Семеніхіна О. Професійна готовність використовувати засоби комп'ютерної візуалізації у роботі вчителя: теоретичний аспект / О. Семеніхіна, А. Юрченко // Наукові записки. – Випуск 11. – Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 4. – Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017 – С. 43-46.
25. Семеніхіна О.В., Юрченко А.О., Безуглий Д.С., Про візуалізацію навчального матеріалу засобами flash-технологій (на прикладі вивчення тригонометричних функцій) АІНІ Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, м. Суми. Фізико-математическое образование, 2017
26. Сорочинська В.Є. Соціальна адаптація молоді в сучасних умовах // Нові технології навчання. Київ: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. Вип. 3. С. 259–174.
27. Титаренко Л.М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університету: дис... канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2007. 318 с.
28. Топузов О., Вішкініні Л. Компетентнісний підхід до навчання // Географія та основи економіки в школі. 2011. № 5. С. 34–37.
29. Цибулько Л.Г. Розвиток соціального виховання дітей у загальноосвітніх закладах України у 20–30-х рр. // Проблеми трудової і професійної підготовки:

- наук.-метод. зб. / відп. ред. і уклад. В.В. Стешенко. Слов'янськ: СДПУ, 2005. Вип. 10. С. 119–124.
30. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Культура спілкування як шлях до успіху в бізнесі. Успіх починається з контакту в спілкуванні // Банківська справа. 1996. № 2. С. 34–38.
31. Шапран О.І., Шапран Ю.П. Створення інноваційного освітнього середовища в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 9. С. 108–110.
32. Юркевич Г.Й. Психологічні детермінанти розвитку особистості менеджера: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: 19.00.05. Київ, 1999. 19 с.
33. Яшник С. В. Педагогічні умови виховання культури міжстатевих стосунків у студентів вищих навчальних закладів [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.07 - теорія і методика виховання / Яшник Світлана Валеріївна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2006. – 20 с.